

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1707

Articulus II. Quæ sit pœna simoniæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42515

ARTICULUS II.

Qua sit pœna Simonia.

Resp. I. Sola Simonia Confidentia & Realis, ^{cc} 199
 in Ordine, beneficio Ecclesiastico & Reli-^{cc}
 gionis ingresso, pœnas Juris ipso facto indu-^{cc}
 cit: licet ob ingressum Religionis raro incurra-^{cc}
 tur, ut dictum, vel ob tenuitatem Monasterii,^{cc}
 vel contrariam consuetudinem receptam, *Suar.* ^{cc}
L. 4. c. 56. & 57. Less. L. 2. c. 35. d. 23. Laym. L. 4. T. 10. cc
c. ult. § 7.

Resp. II. Ob simoniacam collationem &
 susceptionem Ordinum, etiam primæ Tonsuræ,
 incurritur excommunicatio & suspensio Papalis,
Less. d. 24. Laym. l. c.

Resp. III. Ob Simoniam Realem in beneficio
 Ecclesiastico incurritur, 1. Excommunicatio
 Papalis. 2. Irrita est electio, præsentatio, confir-
 matio & institutio: Unde talis non facit fructus
 suos: idque etiam, licet à tertia persona taliter
 provisus, id ignoraverit; nisi tamen contra-
 dixerit, vel nisi à tertio data fuerit pecunia
 per fraudem, ut redderetur inhabilis; vel
 nisi bonâ fide possederit beneficium per trien-
 nium. *Less. d. 25. Laym. l. c. Bonac. d. 1. q. 7. p. 2. n. 20. cc*
ex Gomez, Garzia & aliis. 3. Efficitur inhabilis
 ad idem beneficium, etiam per dispensationem
 Episcopi obtinendum: aliis tamen beneficiis
 Jure ipso non privatur; nec ad alia obtinenda
 fit inhabilis ante sententiâ Judicis, *Suar. c. 57. n. 47. cc*

Resp. IV. Simonia Confidentia completa
 dato & accepto beneficio, licet accipiens promissio-
 nem vicissim non impleverit, inducit, ^{cc}

» 1. Excommunicationem Papalem utrique parti
 » contrahenti. 2. Annulat resignationem & colla-
 » tionem beneficii, in quo est commissa, & inhabi-
 » litat ad idem postea obtinendum. 3. Privat
 » omnibus beneficiis & pensionibus antè obtentis,
 » non tamen ante sententiam latam. 4. Beneficia
 » sic collata soli Pontifici reservantur, *Lesf. d. 26.*
 Ca

aym. §. 8. num. 76.

A D D E N D A.

200 Q. 42. *Quid sit simonia ficta, & an per eam
 incurrantur poena.* R. §. I. Simonia ficta est, quando
 exterius fit promissio rei spiritualis pro temporali,
 vel temporalis pro spirituali, sine intentione
 implendi promissum vel se obligandi, & hanc
 non contineri sub ulla specie Simoniae docent
Cajet. Sot. Ledesm. P. Navar. Escob. Moya T. 6. d. 4. q. 7.
Castrop. D. 3. P. 6. n. 2. alique multi, nam Simonia,
 quæ dividitur, est vera Simonia, hæc autem non est
 vera Simonia, quia deest animus implendi vel se
 obligandi. *Navar.* reducit ad conventionalem,
 quia licet promissio fuerit ficto animo facta,
 tamen commutatio rei spiritualis pro temporali
 fuit vera, actio enim illa promittendi, licet sit ficta,
 est vera realis actio & pretio æstimabilis,
 cum subjaceat multis oneribus & obligationibus,
 per hoc autem temporale intendit consequi spiri-
 tuale: *Suar. c. 42. n. 4. & 5.* sic procedit, I. Quando
 fictio tenet se ex parte ejus, qui rem spiritualement
 est daturus, ab hoc tantum committitur menda-
 cium graviter scandalosum & sacrilegum, quia
 rebus sacris injuriam facit ita eis abutendo,
 potestque etiam injustitiam committere, si sic
 intendat pretium ab altero rapere; alter verò
 promittens temporale animo implendi committit
 veram Simoniam mentalem, fundatam in simili
 existi-

existimatione de mente alterius, non est tamen conventionalis, quia vera conventio non potest esse ex una parte tantum, sed exurgit ex vero utriusque consensu. 2. Ex quacunque parte se teneat fictio, certissimum est, inquit *Moya* n.1. sic fingentē peccare mortaliter peccato mendacii, & inductionis vel cooperationis ad peccatum Simoniam, quod credit alterum committere. 3. Quando fictio intercedit ex utraque parte, ex neutra parte est Simonia, nisi fortē ex conscientia erronea & ratione scandali, in quantum uterque potest putare se inducere alterum ad veram Simoniam. 4. Neque potest esse Simonia conventionalis ratione promissionis fictæ, quæ videtur commutari cum spirituali vel pro temporali, uti vult *Navar*: nam licet ille deceptor intendat mediante illâ promissione fictâ obtinere beneficium, non tamen intendit dare ipsammet promissionem ut pretium beneficii, sed solum fictè offerre id, quod alter putat esse futurum pretium, unde etiam alter non intendit dare beneficium pro promissione, sed pro re promissa, & promissio habet se tanquam conditio conferens certitudinem de pretio: *Confirmatur*, nam si promissio esset pars pretii, ergo in omnī Simonia conventionali, hoc ipso, quod esset facta promissio pro beneficio accepto, jam pars pretii esset soluta, adeoque semper esset Simonia realis utrimque completa, quod nemo dicet. Cum *Suar.* tenent etiam *Lesf.* L.2. c.35. n.11. *Alloza* v. *Simonia*. §. 1. n. 9. *Castrop.* d.3.p.6. cum multis, quos citat.

§. 2. Per Simoniam fictam non incurruntur pœnæ Juris, ita *Suar.* *Laym.* *Lesf.* *Tolet.* *Bonac.* *Tann.* 201
Pirh. *Rayn.* L. 2. §. 1. c. 4. n.1. alii que cum *Dian.* P.7.
 T. 4. R. 4. Ratio est, quia vel non est vera Simonia, vel est tantum mentalis, quæ non inducit pœnas,

ut statim dicetur ; posset tamen semper ejusmodi conventio ex utraque parte puniri à Judice, ut iidem Authores docent.

202 Q. 43. *An simonia mentalis inducat pœnas.* R. Affirmant *Sot. Maj. Med. & alii* ; sed reliqui communiter cum *S. Th.* apud *Dian. P.4.T.4.R.158* probabilis negant : hinc si quis servivit Episcopo animo recipiendi beneficium tanquam pretium servitii, & Episcopus dederit beneficium tanquam illius servitii pretium, si nullum adfuit pactum, sed uterque finxit se gratis facere, accipiens beneficium non tenetur resignare, nec Episcopus tenetur

203 solvere servitium : circa restitutionem autem disputant Authores, an Simonia mentalis ad illam obliget, *Silvest.* & alii absolutè negant : *Hofst. Abb.* & *Azor* absolutè affirmant : *Suar. c. 59. n. 45.* & *Pirh. L.5.T.3. n. 190.* distinguunt, & dicunt, si simul non fiat injustitia, non deberi restitutionem ; si autem fiat injustitia, tum deberi ; tum autem fit injustitia, si quis, v.g. recipiat pecuniam, credens dari ut pretium rei sacræ, implicat enim esse ejus pretium, cum res sacra pretio sit inæstimabilis, ergo recipiens nullo justo titulo potest pecuniam facere suam, sed dominium illius manet apud alterum.

204 Q. 44. *An per simoniam tantum materialem incurrantur pœnae Juris.* R. §. I. Tum Simonia dicitur materialis tantum, si re ipsa intervenerit, attamen bonâ fide acta sint omnia, ita ut formale peccatum Simonia non sit commissum.

205 §. 2. Si materialis tantum Simonia intervenerit, *Wames. Conf. 563. n. 2.* docet incurrere pœnas usque adeo etiam irregularitatem, quia *Cap. Per tuas 37, de Simonia, Innoc. III. in casu Ordinis simoniae suscepti ab illo, Qui se in hoc egisse*

aliqui

aliquid illicitum non intellexerit, sic declarat, quòd nisi cum eo fuerit misericorditer dispensatum, nec ad superiores ascendere, nec in suscepto debet Ordine ministrare: idem videntur dicere S.Th. 2. 2. q. 100. a. 6. ad 3. Suar. c. 57. n. 35. aliique communiter: sed Less. in Auct. v. Simonia c. 4. & 5, & Lugo in Resp. mor. L. 6. D. 4. à n. 5. sic distinguunt, si ex nulla parte fit commissa formalis Simonia, ita ut, v. g. nec accipiens beneficium nec conferens nec alius cooperans peccaverit, tum dicunt non incurri ullam pœnam vel inhabilitatem, sed provisionem esse validam, quia nullitas provisionis est pœna in odium delicti Simoniaci, ergo si ex nulla parte fuit delictum, nullitas non incurritur, multò minùs excommunicatio, uti rectè Sa v. Simonia n. 13, & videtur consentire Suar. de Leg. L. 5. c. 22. n. 3. Econtra quamvis vel solus provisor vel solus collator vel etiam solus aliquis tertius commiserit formalem Simoniam, in odium hujus delicti irritatur provisio, & incurruntur pœnæ, uti q. seq. declarabitur: & de hoc casu explicandum est caput citatum, uti & S. Thom. & Suarez, nam ibi loquuntur de Simonia interveniente per tertium, hinc etiam Cap. De simoniacè ordinatis, 22, de Simonia, dicitur: De simoniacè Ordinatis certum tibi non possumus dare responsum, nisi plenius cognoscamus, qualiter fuerint ordinati, cum quidam, licèt secundum quandam speciem Simonia, utpote ipsis ignorantibus, simoniacè ordinentur, possunt, quia Simoniaci non sunt, in suis Ordinibus remanere. Vide etiam dicta num. 195.

Q. 45. Quid dicendum sit, si simonia per tertium tantum sit commissa. R. §. I. Si per Collatorem vel per quemcunque tertium commissa sit Simonia, collatio saltem potest invalidari, nisi ille tertius mali-

malitiosè id fecerit ad impediendum valorem collationis, vel nisi ipsemet provisus contradixerit, uti statim explicabitur, & docent omnes communiter cum S. Thom. & Lugo supra, patet etiam ex Cap. *Matthaus 23. Ex insinuatione 26. Sicut tuis Nobis 27.* de Simonia, ubi sic habetur: *Nisi constiterit illis, qui promissum tale fecerunt, per fraudem in dispendium illius, qui eligendus erat, id malitiosè fecisse, quamvis ipso tempore promissionis conscientia non fuerit, ejus tamen electio tanquam simoniaca pravitate presumpta est penitus reprobanda.*

207 §. 2. Si aliquis tertius dedit pretium, ut tu obtineres beneficium, & id certò sciveris, antequam obtinuisses, quamvis contradixeris, collatio adhuc est simoniaca, & consecutio beneficii irrita, quia quando habens illam notitiam nihilominus acceptas, cooperaris saltem quoad executionem Simoniam cognitam, ita *Suar. c. 57. n. 29. Less. L. 2. c. 55. n. 143. Castrop. Rayn. L. 2. S. 1. Cap. 4. n. 8. Pirh. L. 5. T. 1. n. 103*: Si autem nihil scivisti & contradixisti, timens ne fortè factum esset aut fieret; vel si suspicatus es, & contradixisti, postea autem deposita suspicione, bonà fide admisisti, licet postea certò rescias intervenisse Simoniam, provisio non est simoniaca nec invalida, uti expressè habetur Cap. *Sicut tuis, 33.* de Simonia.

208 §. 3. Si postea rescians Simoniam intervenisse, refundas pecuniam nefario mediatori, si hoc facias ante beneficium obtentum, licet contradixeris, hoc ipso revocas contradictionem, & censeris consentire, hinc provisio est simoniaca & invalida. Si facias post obtentum beneficium, & quidem animo ratificandi factum alterius, committis Simoniam, quia approbas, putatque S. Thomas te teneri resignare beneficium & restituere fructus: è contra

è contrà tamen *Adri. Tanc. & Lesf.* apud *Dian. P. II.*
T. 5. R. 16. putant te non teneri resignare, nec ipso
 facto incurrere pœnas Simonix, quia cùm collatio
 fit jam completa, non poterit invalidari per factum
 simoniacum subsequens: *March.* in *Trib. T. 3. P. 1.*
T. 10. T. 7. q. 3. tenet cum *S. Thoma*, quia consensus ille
 & solutio pecuniæ est moraliter pars contractûs
 simoniaci, nam mediator ille promittebat pecu-
 niam nomine tuo & tanquam refundendam à te,
 ideòque tuus consensus & refusio supponebatur
 futura, ergo quando refundis, jam priùs absolvitur
 & completur contractus simoniacus, & ob hanc
 rationem videtur hæc sententia esse probabilior.

§. 4. Si refundas, non approbando nec consenti- 209
 endo, sed ne dicaris ingratus, aut ne alter propter te
 patiatur damnum, non erit Simonia, neque ideo
 privari poteris beneficio, quia hoc non est malum,
 sicuti malum non est, si pater solvat debita filiù
 malè contracta, ita *Navar. Lesf. n. 144. Suar. n. 72.*
Rayn. & Pirh. suprà, *Moya T. 6. D. 4. Q. 7. n. 11. Baun.*
 apud *Dia.* suprà. Idem est, si refunderes, quia ad hoc
 violentè cogereris, tum enim redimeres vexam,
 uti notat *March.* suprà.

§. 5. Si nullo modo sciveris, quòd amicus 210
 simoniacè tibi quæreret beneficium, ideòque
 nullo modo contradixeris, *Nav. Ugol. Adri. Millar.*
Baun. apud *Dian. R. 56.* putant provisionem esse
 validam, & tantùm manere infirmandã, si accedat
 sententia Judicis, non enim est invalida Jure
 naturæ vel divino, uti probat *Suar. n. 15,* nec Eccle-
 siastico, cùm ostendi non possit clarus Textus: &
 hanc sententiam probabilem esse dicit *Lesf.* suprà:
 favétque Textus n. 206. relatus, tantùm enim dicit
 ejusmodi electionem reprobendam: Oppositum
 tamen tenent *S. Th. Suar. n. 35. Valer. Henri. j. Covar.*
Rayn.

Rayn. n. 9. *Pirh.* à n. 95. & plerique Juris-Periti, docentes provisionem esse ipso Jure & facto invalidam, ita ut quamprimum resciverit, statim teneatur, vel petere dispensationem vel beneficium dimittere & restituere fructus perceptos, iis exceptis, quos bonâ fide consumpserit, aut qui respondent ipsi ministerio, quales sunt præsentia, hos enim fecit suos, *Suar.* n. 9. *Pirh.* supra. Præterea talis provisus illâ vice est inhabilis, ut obtineat idem beneficium: atque hæc veluti pœnæ infliguntur ob culpam etiam alienam, ut tantò magis removeatur labes simoniaca: notant tamen *Nay.* & *Henriq.* apud *Dian.* supra non incurri suspensionem ab eo, qui nescivit Simoniam in sua Ordinatione esse commissam; & idem habet *Castrop.* de censuris d. 5. p. 10. §. 4. n. 1.

- 211 §. 6. Si tantum per tertium commissâ sit simonia, potest ab ignorante præscribi Jus in beneficio per possessionem triennem, uti dicitur L. 4. n. 709.
- 212 Q. 46. An per Simoniam conventionalem necdum realiter completam incurrantur pœnæ Juris. R. Affirmant *Cajet.* *Garz.* *Comit.* & alii multi cum *Pirh.* Lib. 5. Tit. 3. n. 100, quamvis enim pretium necdum sit traditum, Simonia tamen videtur completa, sicuti contractus venditionis censetur completus, si res sit tradita, quamvis pretium necdum sit solutum: econtrâ *Suar.* aliique 30. apud *Garz.* p. 8. c. 1. num. 19, quibus consentiunt *Ray.* L. 2. S. 1. c. 4. n. 2. *Less.* c. 35. n. 149. *Regin.* L. 23. n. 171. *Moya.* T. 6. d. 4. q. 7. n. 9. probabilius negant; & hanc sententiam fatetur *Pirh.* in praxi securam esse. Ratio est, quia in odiosis, per Simoniam intelligi debet illa, quæ completè & perfectè est talis, qualis non est, nisi sit utrimque realiter completa: addunt adhuc non esse omnino completam, quamvis

quamvis datum sit chirographum de solvendo pretio, quia illud chirographum non est pars pretii: notant quoque *Dian. Baun. & Rayn.* n. 1. contra *Suarez*, si falsa pecunia daretur, etiam non compleri, quia falsa pecunia non est verum pretium: Quod si pretium non solveretur statim, sed post aliquot v.g. menses, quamvis in foro externo pœnæ retrotrahantur ad tempus conventionis, non tamen in foro conscientiæ, hinc talis non tenebitur restituere fructus interim perceptos, ita *Leß. Castrop. Rayn.* n. 3. *Dian.* P. 10. T. 16. R. 15. Atque idem est de excommunicatione incurrenda, quæ nunquam retrotrahitur, uti iidem Authores habent.

Q. 47. *An pœna Juris incurrantur per Simoniam* ²¹³
Juris Ecclesiastici tantum. R. *Suar. Rayn.* num. 4. *Pirh.* n. 100. & 155. alique communis & probabilis affirmant, quia est vera Simonia, licet non strictissimè dicta, & si casus hujus Simonix deferatur ad Curiam Romanam, semper declarat subjacere pœnis: è contrà *Navar. Leß.* num. 141. *Sanch.* in Conf. L. 2. c. 3. d. 118. n. 3. *Dian.* P. 4. T. 4. R. 155. P. 10. T. 16. R. 17. P. 11. T. 5. R. 1. & 20. Item T. 6. R. 30. alique cum *Castrop.* D. 3. P. 15. n. 4. etiam probabiliter negant, quia non est propriè & strictè dicta simonia, quæ communiter definitur, *studiosa voluntas vendendi spirituale pro temporali*, quod soli Simonix Juris naturalis convenit: unde qui, v.g. propriâ authoritate permutant beneficia, quamvis graviter peccent, tamen secundum hanc sententiam non incurrunt excommunicationem, nec ipso Jure privantur beneficiis, nec tenentur fructus restituere: excipiunt tamen omnes Simoniam confidentialem, de qua à num. 220; item, si detur aliquid etiam gratis Officialibus Episcopi

occasione susceptorum Ordinum, dimissorialium vel testimoniorum, ubi receptum est *Tridentini* Decretum hoc expressè vetans Sess. 21. c. 1. de Reformationibus, dicens per hoc utrimque incurri ipso facto pœnas Juris in Simoniacos.

214 Q. 48. *Quid præterea sit addendum circa pœnas Simoniae communis.* R. Seqq. §. 1. Si quis committat Simoniam in Sacramentis aliis, præterquam in Sacramento Ordinis; item si committat in consecrationibus, benedictionibus, dispensationibus, in Officio Ecclesiastico, v. g. Legati vel Delegati, in Jure Patronatus, in Vicaria temporalibus, & probabiliter in pensione vendenda, emenda vel redimenda, non incurrit pœnas, quia pœna tantum incurritur per Simoniam in Ordine, Beneficiis & Religionis ingresso, ita *Less. Sanch. Tann.* & alii cum *Dian. P. 11. T. 5. R. 20.* *Rayn. n. 3. Castrop. P. 25. Pirh. n. 101. 154. & seqq. Alloza v. Simonia Sect. 4. n. 45;* unde nec ille incurrit, qui acceptat pecuniam velut pretium Missæ, *Pasq. de Sacrif. Q. 922.* Addit *Dian. P. 4. T. 4. R. 157,* si Canonici Sede vacante convenirent inter se, ut qui ex ipsis ad interim eligeretur Vicarius Episcopalis, etiam reliquis communicaret partem emolumentorum, non incursum pœnas, quia licet hic Vicariatus sit aliquid spirituale, tamen non est beneficium: & idem est de Officialatu, cum partem contentiosam Jurisdictionis Episcopalis contineat, *Laym. Pias.* aliique cum *Du Hamel L. 1. c. 7. n. 6,* qui clare deducit ex *Conc. Turon. c. 11. & Lateran. sub Alex. III. c. 15.* Quamvis autem officia illa aliisque similia non sint strictè beneficia, tamen Jure divino sunt invendibilia, adeoque materia Simoniae. Addit iterum *Dian. R. 167. cum Sanch:* si Cajus emat Vicariatum Episcopi, nec Cajum teneri resignare,

nec

nec Episcopum teneri reddere pretium, sed de hoc ultimo dicitur postea à n. 237. Quid autem nomine beneficii veniat, diximus à num. 103.

§. 2. Provisio simoniaca est irrita saltem ²¹⁵
Jure positivo, & quamvis *Navar. Felin.* & alii cum *Fagn.* in Cap. *Nobis* 27. de Simonia à num. 67. dicant non esse irritam ipso facto, probabilius tamen est oppositum, uti docent plurimi cum *Pirb.* à n. 97, & ex Canonibus probat *Busenb.* referendus n. 236. Similiter licet *Nav. Less. Laym. Castrop. Chock.* apud *Lewr. P. 3. Q. 847.* dicant eos, qui dignitates vel beneficia permutant propriâ autoritate, ipso Jure non amittere beneficia, ideòque posse propriâ autoritate ad illa redire, saltem pro foro conscientiae, quamdiu per sententiam non privantur, uti videtur innui Cap. *Cum olim*, de rerum permutatione, tamen oppositum tenent *Suar. Cap. 57. num. 41. Garz. p. 11. c. 4. num. 59. Pirb. L. 3. T. 19. n. 24.* propter Extrav. 2. *De Simonia.* Vide dicta L. 1. n. 612. & hic num. 213.

§. 3. Per Simoniam in beneficio, quamvis incur- ²¹⁶
ratur excommunicatio, tamen non incurritur ipso facto suspensio ab officio vel beneficio, de hac enim nihil habent Jura, ita *Suar. Garz. Bonac. Dian. R. 18. Castrop. de Cens. d. 5. p. 10. §. 4. n. 1. Pirb. L. 5. Tr. 3. n. 164;* manet tamen talis perpetuò deponendus ab altaris ministerio five ab officio, & consequenter etiam à beneficio, *Pirb. n. 165.*

§. 4. Qui confert Ordines simoniacè, ipso facto ²¹⁷
suspenditur à collatione omnium Ordinum, saltem per triennium, & interdicitur ingressu Ecclesiae; Ordinatus autem per propriam Simoniam, etiam ipso facto suspenditur ab Ordine, donec à Papa absolvatur, uti habetur Cap. *Si quis.* 45. de Simonia, & docent *Suar. Less. Pirb.* à num. 159:

K 2

proba 2

probabile tamen est ex multis AA. cum *Dian. R. 19.* suspensionem solum attingere Ordinem illum, qui simoniace est susceptus, non autem alios rite susceptos, qui (per se loquendo) licite exerceri poterunt.

218

§. 5. Quod ordinatus simoniace incurrat irregularitatem, docent *Alens. Rich. Comit. & alii*, sed probabilius negant *Suar. c. 56. n. 20. Less. c. 25. d. 24. Fill. Baun. & alii* cum *Dian. R. 17.* item *P. 1. T. 11. R. 113.* quia id ex nullo Jure probari potest; neque videtur infamia sufficiens, nisi Simonia esset notoria, uti habet *Avila*, & consentit *Megala*, si Simoniacus per sententiã fuerit damnatus, quia omnes infames sunt irregulares, per hoc autem esset infamis: hinc *Cap. Accusatum 4. & c. Quotiens 5.* de Simonia decernitur, ut accusatus & publice infamatus de Simonia, prohibeatur celebrare Missas & administrare Sacramenta, fiẽntque tales Simoniaci irregulares, si in excommunicatione vel suspensione solenniter exercent actum Ordinis ita suscepti, uti dicitur de Irregularitate.

219

§. 6. Docet *Baun.* apud *Dian. P. 4. T. 4. R. 17.* non incurri suspensionem per simoniacam collationem aut receptionem primæ Tonsuræ vel minorum Ordinum, nam probabiliter non sunt Sacramenta, nec censentur strictè Ordines; quam sententiam *Regin. L. 23. n. 124.* vocat probabilem, quod de prima Tonsura admitti potest; oppositum tamen probabilius est de Ordinibus minoribus, uti dicitur de Sacramento Ordinis.

220

Q. 49. *Quid addendum sit circa pœnas Simoniae confidentialis. &c.* Seqq. §. 1. Per illam, licet ex una tantum parte sit completa, incurritur ab utroque etiam inhabilitas ad quæcunque alia beneficia obtinenda, uti habent *Suar. c. 43. num. 13. & alii.*

Si tamen Confidentarii recipientes sint Episcopi vel Cardinales, non incurrunt excommunicationem, sed Interdictum ab ingressu Ecclesiæ, *Navar. Suar. Pirb. L. 5. T. 3. n. 115*; fructus autem à tali Simoniano interim percepti à die commissæ Simonix debent applicari Cameræ Apostolicæ, *Navar. & Pirb. supra.*

§. 2. *Tann.* alii que cum *Dia. P. 11. T. 6. R. 20.* negan, nullam pœnam, præter Excommunicationem ipso facto incurri per hanc Simoniam: *Suar. supra* *Sanch. de Matr. L. 9. D. 30. Lesf. c. 35. n. 147. Rayn. L. 2. S. 1. c. 4. n. 15. Pirb. supra* fatentur Confidentarium non excidere aliis beneficiis priùs rite obtentis, nisi accedat saltem sententia declaratoria, quia quando aliquis per pœnam privatur re suâ, non obligatur ad executionem in se faciendam, nisi accesserit sententia Judicis: *Suarez supra* dicit omnes reliquas pœnas incurri ipso facto.

§. 3. *Navar. Sa & Garz. apud Laym. L. 4. T. 10. c. ult. n. 77.* docent renunciantem ita simoniacè, posse quidem privari, sed non perdere ipso Jure beneficium, quia renunciatio est irrita, adeoque etiam prærequirit sententiam saltem declaratoriam; consentit *Alloza v. Simonia. S. 4. n. 47.* dicens *Pium V.* intelligi, non de renunciantibus, sed de acquirentibus beneficium, obtentio enim est prorsus irrita.

§. 4. Communiùs docetur, quòd provisus per hanc Simoniam, hoc ipso etiam fiat inhabilis ad illud beneficium sinè ulteriore sententia, & consentiunt *Tancr. apud Dian. P. 11. T. 5. R. 7. & 18. Pirb. n. 169. & alii: Lesf. tamen & Castrop. P. 25. n. 8.* dicunt non fieri ipso facto inhabilem ad alia beneficia, quia Usus habet, ut requiratur sententia saltem declaratoria.

224 §. 5. Mediatores, seu qui procurant beneficium sic resignari vel obtineri, excommunicantur ipso facto, sed non prius, quam Simonia illa sit utrimque realis & completa, uti habent *Suar.* n. 15. *Laym.* num. 78. *Pirh.* num. 115.

225 Q. 50. Si actus, in quo committitur simonia, sit invalidus, an poena Juris incurrantur. R. Si sit invalidus ratione ipsius Simoniae, patet incurri: Si autem sit invalidus aliunde, quam ratione Simoniae, v.g. si quis pro pecunia renunciet beneficium, non ex animo, sed fictè, absque autoritate Superioris, cum consensus & autoritas requiratur ad valorem istius renunciationis, committi quidem poterit Simonia, sed non incurrantur poenae, quia ut hæ incurrantur, actus debet esse talis, ut nisi Simonia interveniret, foret validus, hic autem actus est aliunde invalidus, uti dictum est, ita *Nav. Sanch.* aliique cum *Lugo* in *Resp. Mor.* L. 2. D. 3.

226 Q. 51. An metus gravis excuset, ut quis possit retinere beneficium, alioqui propter simoniam dimittendum. R. Si Simonia sit occulta, & adsint circumstantiae gravis infamiae certò incurrendae, non videtur esse obligatio dimittendi beneficium, vel in se exequendi alias poenas simoniae; nam imprimis docent *Suar.* de *Cens.* d. 13. Sect. 1. n. 11. & *Diana* P. 4. T. 4. R. 56, si quis, cui offertur occasio beneficii, esset inhabilis, v.g. ob excommunicationem, & subiret periculum infamiae vel scandali, si non acceptaret, non teneri suam inhabilitatem prodere, sed posse sine scrupulo acceptare, cum obligatione petendi dispensationem, quia Ecclesia non censetur velle obligare in tali casu cum tali incommodo: Deinde idem *Diana* P. II. T. 5. R. 56. & *Sanch.* in *Conf.* L. 2. c. 1. d. 34. n. 14. docent, quando

quando defectus est occultus, & ex dimissione beneficii vel petitione novæ provisionis magnum damnum statûs vel famæ pateretur, v. g. quia alii aliquod grave malum de illo suspicarentur, eò quòd nullus alius appareret color, cur beneficium illud dimittat, posse illud retinere, nec teneri dimittere cum gravi famæ jactura. *Confirm.* Nam diximus L. 1. à n. 775, & docent AA. communiter cum *Sanch.* in Dec. L. 1. c. 18. n. 16, Leges humanas non obligare, ubi est periculum incurrendæ gravis infamiæ vel alterius gravis incommodi: teneretur tamen sic provisus omnes fructus, quos perciperet, restituere Ecclesiæ vel pauperibus, & insuper dimittere beneficium cesante illo periculo.

Q. 52. *An Papa possit incurrere simoniam & pœnas.* 227
 R. Potest incurrere Simoniam Juris naturalis & divini, uti per se patet; an autem etiam Ecclesiastici, disputant Authores, negant *Suarez* & *Bonacina*, quia hoc ipso, quòd velit hoc vel illud agere, dispensat in Lege statuente Simoniam: affirmant *Less.* & alii, quia tenetur etiam suis Legibus, saltem quoad vim directivam, nec ideo dispensat, quòd contrà agat; quidquid sit de hoc, certum est, quòd nullas incurrat pœnas Jure Ecclesiastico etiam contra Simoniam Juris naturalis statutas, quia vis coactiva Legum propriarum non stringit Legislatorem, uti dictum est Lib. 1. num. 674. Quòd si aliquis cum Papa committeret Simoniam, secundùm communiorem sententiam incurreret pœnas, nisi Papa antecederet expressè cum ipso dispensaret: in hoc tamen contradicunt alii cum *Diana* P. 10. T. 16. R. 16, quia putant Pontificem ipso facto dispensare, secundùm illud axioma, quòd scientia Principis purget crimen, quantum ad pœnas Juris positivi:

An autem electio Papæ simoniaca, sit irrita, videri potest *Pirb. L. 5. T. 3. n. 104.*

218 Q. 53. *Quis dispensare possit in pœnis Simonia.*
 R. §. 1. Ab excommunicatione potest absolvere solus Papa, & illi qui privilegium habent absolvendi à reservatis Papæ, & in occultis necdum deductis ad forum contentiosum possunt secundum *Trid. Sess. 24. Cap. 6. de Reformat.* Episcopus & Religiosi Mendicantes per sua privilegia, uti pluribus dicitur L. 6, quando de casibus reservatis, ubi etiam explicabitur, quid dicatur occultum aut deductum ad forum contentiosum.

229 §. 2. Ab inhabilitate ad idem beneficium, si ipse scivit vel tacitè consensit, potest solus Papa, & non Episcopus, quamvis Simonia esset occulta, uti habet communior contra *Henriq. Sanch. Lesf. Castrop. d. 3. p. ult. Tancr. apud Dian. P. II. T. 5. R. 18,* quorum sententia etiam videtur probabilis: Et quamvis *Diana* tantum dicat de habilitatione ad alia beneficia, *Castrop.* tamen etiam habet ad idem; imò & *Diana* ipse postea R. 56. dicit in beneficiis simplicibus posse dispensare Episcopum, in curatis solum Papam. Si autem provisor nesciverit & bonâ fide processerit, quando beneficium est Prælatum seu dignitas, vel est curatum, solus Papa potest dispensare pro illa vice, si tamen per sententiam publicam non sit condemnatus, poterit Episcopus dispensare, ut pro alia vice eligatur, unde si hac vice collatum fuerit alteri, & hic moriatur, poterit prior ab Episcopo dispensatus ad illud redire. Quod si beneficium esset simplex, potest Episcopus post factam liberam ejus resignationem dispensare cum eo, eique statim iterum conferre, ita *Castrop. supra & Pirb. L. 5. T. 3. à num. 171.*

§. 3. Ab inhabilitate ad alia beneficia obtinenda, 230
 si hæc incurratur ante sententiam Judicis, uti habet
 multorum opinio, poterit dispensare Episcopus,
 dummodo liberè dimiserit beneficium, priusquam
 per publicam sententiam sit condemnatus:
 cum condemnato autem, quia infamis est, potest
 solus Papa, & non Episcopus, nisi in casibus à Jure
 expressis apud eosdem AA: verùm etiam proba-
 bile est, quòd hæc inhabilitas non incurratur
 ante sententiam Judicis, uti antè dictum est.

§. 4. Secundùm eosdem AA. potest Episcopus 231
 dispensare etiam in suspensione, quæ incurritur
 ob Simoniam occultam, ad hanc enim rectè
 extenditur facultas dispensandi in occultis casibus
 pertinentibus ad absolutionem sacramentalem
 & necdum deductis ad forum contentiosum,
 quam facultatem Episcopis concedit *Trid.* suprà.
Nec obstat Bulla Pii V. nam iidem AA. tradunt
 illam quoad istud punctum non esse receptam.

§. 5. Si Simoniacus acceperit dispensationem, 232
Suarez & alii dicunt sinè nova collatione posse
 retinere beneficium, quia sublato vitio convalescit
 collatio: limitant *Gonzalez* & alii, dummodo
 ad Dispensantem spectet collatio; si autem
 ad alium spectet, dicunt requiri novam, quia prior
 fuit irrita, nec potest convalescere, nisi collatore
 volente: hanc limitationem rejiciunt multi, &
 absolutè dicunt convalescere, dummodo vitium
 fuerit occultum, & collatio prior non fuerit
 contra Jus alterius simul electi, tum enim censetur
 moraliter manere voluntas collatoris, quæ
 sublato impedimento vim suam habebit: si tamen
 provisus illam collationem admisisset sciens
 illud vitium suum, jam esset præterea intrusus,
 unde hæc intrusio etiam purgari deberet,

hac autem sublatâ, & altero quôque vitio dispensato, manet probabile non esse opus novâ collatione, ita *Castrop. & Pirb. supra.*

233 §. 6. Notant iidem Authores, nullam esse præscriptam formam ad dispensandum in pœnis Simonia, hinc perinde est, quibuscunque verbis Dispensans manifestet voluntatem, quam habet, tollendi talem pœnam.

234 Q. 54. *An Papa sanet vitium Simonia, si in Bulla Confirmationis dicat se supplere omnes defectus, v.g. in Electione commissos. R.* Negativè, sed tantùm intelligit defectus, si fortè aliquid neglectum esset in forma Electionis, aut similis error foret commissus, neque enim nomine defectus venit Simonia, quam Ecclesia vocat immane, detestabile, horribile scelus, in cuius comparatione cetera crimina quasi pro nihilo reputentur, uti n. 198. dictum est.

235 Q. 55. *Quid notandum circa Judicem, accusatorem, testes & litem in causa Simonia. R.* Hæc pauca, 1. Judex sæcularis non potest de Simonia cognoscere, quia est causa spiritualis; est communis & certa cum *Pirb. n. 142.* Potest etiam videri *Leur. P. 3. q. 757.* 2. Et servus & meretrix & quicumque alius potest esse accusator in Simonia, uti habetur in Jure apud *Rayn. L. 2. S. 1. c. 4. n. 14.* & *Pirb. n. 143;* admittitur autem sola exceptio capitalis inimicitia & conspirationis. 3. Si in causa Simonia agatur criminaliter contra aliquem, non admittuntur testes criminosi & infames, *Pirb. n. 150.* Si agatur civiliter contra Prælatum vel alium in dignitate constitutum, etiam non admittuntur, nisi sint emendati de crimine, ubique autem repellitur perjurus, etiamsi fuerit emendatus. 4. In crimine Simonia non datur appellatio, uti ostendit *Pirb. supra.*

Exci-

Excipit *Felin*: nisi appelletur ante sententiam; quales autem probationes requirantur & sufficiant, videri potest apud *Castrop. P. 27.*

ARTICULUS III.

An & cui restituendum, quod simoniacè acceptum.

Resp. 1. Nihil spirituale simoniacè acceptum, ^{cc 236}
 præter beneficium, (sub quo continetur
 pensio, secundum *Bonac. Tom. 1. hinc disp. 1. q. 7. cc*
Diffic. 2. negante Lessio L. 2. c. 35. Dub. 30.) est resti-
 tuendum. Ratio, quia cætera vel restitui non pos-
 sunt, ut Sacramenta, vel non sunt restituenda
 ante sententiam, cum Canones aliud non statue-
 rint, ex *Lessio n. 168. Suar. Fill. & aliis contra Azor*
& Laym. Bonac. P. 3. Diffic. 2. Dixi, præter bene-
ficium: quia hoc retineri non potest etiam
 ante Judicis sententiam, ut patet tum ex *Cap. cc*
Si quis neque 1. q. 1. tum ex 2. Extrav. Cum detesta-
bile, de Simonia. V. Bonac. l. c. Ubi addit etiam
 fructus perceptos esse restituendos, tum quia
 nullo iusto titulo possunt retineri, cum adeptio
 beneficii simoniaca sit ipso facto irrita, tum quia
 sic expressè habetur in *Extrav. Cum detestabile,*
de Simonia, v. D. Th. 2. 2. q. 100. a. 6. Nav. L. 5. Conf. 62. cc
Lesf. Dub. 31.

Resp. 2. Pretium acceptum pro beneficio, cc
 collatione Ordinum, Sacramentorum &
 Sacramentalium, si notabiliter excedat id, quod
 pro sustentatione exigi poterat; item pro admis-
 sione ad Religionem, Jure positivo restituendum
 est. Hoc tamen posterius non nisi post latam
 sententiam, si admissus in Monasterium, maneat,
 quia plerumque ratione alimentorum retineri
 potest, modò in communem usum convertatur. ^{cc}
Vid. Bonac. l. c. Lesf. Dub. 30.

Resp.